

Dnevni avaz: Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

Razgovarao: Amil Dučić

Dnevni avaz: U svom izvještaju za Vijeće sigurnosti UN-a rekli ste da se ukupna politička situacija pogoršala, uz stalne prepirke i etničke tenzije.

Valentin Inzko: Da, izvijestio sam da se generalna politička situacija u BiH pogoršala. Ona je mješavina pozitivnog i negativnog trenda koji postoje paralelno. S jedne strane, zemlja je napravila pozitivne korake ka EU, za šta se zaista već godinama iskreno zalažem. Stalno sam ponavljao da sam ja za to da se kandidatski status dodijeli ranije.

S druge strane, RS je 25. septembra organizirala referendum, koji predstavlja ozbiljno osporavanje odluka Ustavnog suda BiH, ustavnog poretka zemlje i vladavine prava uopće. Koalicija koju predvodi SNSD nastavlja sa osporavanjem institucija na državnom nivou, kao i upotrebom retorike koja vodi podjelama i secesionizmu. U svom govoru u Ujedinjenim nacijama također sam osudio veličanje ratnih zločinaca, što znači nepoštovanje odluka Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.

Dnevni avaz: Kako gledate na stavove iz Hrvatske povodom hapšenja određenih hrvatskih vojnih lica u našoj državi?

Valentin Inzko: Hrvatska je uvijek bila čvrst zagovornik evroatlantskog puta BiH, a premijer Plenković ponovo je potvrdio ovaj stav tokom svoje nedavne posjete BiH. Po mom mišljenju, privođenje određenih članova HVO na ispitivanje ne treba politizirati niti dovoditi u pitanje. Umjesto toga, potrebno je nastaviti sa saradnjom i međusobnom pomoći među zemljama u regiji.

Dnevni avaz: Rekli ste da ste bili u iskušenju da koristite bonske ovlasti. Zašto? I šta Vas je navelo da se predomislite?

Valentin Inzko: Pretpostavljam da mislite na situaciju vezanu za referendum u RS-u. Kao što sam već objasnio u svojim prethodnim intervjuima, Ustavni sud BiH je zauzeo stav o tome. Stoga bi bilo neprikladno da ja istovremeno koristim ovlasti da, na primjer, poništim referendum, što bi u suštini imalo isti efekat. Uostalom, ne možete nešto dvaput proglasiti nezakonitim. Održavanje referenduma u RS-u bilo je nezakonito, i to zato što je Ustavni sud BiH to proglasio nezakonitim. O svemu tome izvijestio sam Vijeće sigurnosti UN-a.

Dnevni avaz: Koalicija u FBiH – a u svom izvještaju spomenuli ste i taj nivo vlasti – pod priličnim je pritiskom zbog etničkih neslaganja oko određenih zakona. Kakav je vaš stav o tome?

Valentin Inzko: Nerado to kažem, ali čini se da se SNSD-ova formula blokiranja rada državnih institucija i ucjenjivanja drugih političkih stranaka u BiH polako kopira i u FBiH. I bojim se da iza toga stoje širi ciljevi – pokušaj da se dokaže da trenutno uređenje u FBiH ne može funkcionirati, baš kao što Dodik pokušava da pokaže da država BiH ne može funkcionirati.

Mora postojati osnovno razumijevanje političkih principa u BiH, što znači da se traži kompromis.

Dnevni avaz: Ima li BiH problem s profesionalnošću u pravosuđu?

Valentin Inzko: Nije to samo pitanje profesionalnosti. Ima dobrih stručnjaka i moramo ih podržati. Međutim, stalni politički napadi i pritisak na nezavisni rad pravosuđa predstavlja najveći problem za vladavinu prava u BiH.

Uspostava vladavine prava i održavanje jakog pravosuđa je dugotrajan proces u svakoj zemlji. Ali to je svakako proces u koji vrijedi ulagati. Bez vladavine prava, zemlja ne može funkcionirati.